

Helsinki 4.6.2013

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: Professoriliiton toiminnanjohtaja Jorma Virkkala sivistysvaliokunnan kuultavana 4.6.2013 hallituksen esityksestä HE 33/2013 vp laiksi yliopistolain 7 §:n muuttamisesta

Sivistysvaliokunnan varattua Professoriliitolle (jäljempänä liitto) mahdollisuuden lausua asiaa liitto esittää kunnioittavasti seuraavan:

Lakiesityksessä ehdotetaan, että yliopistojen koulutusvastuiden täsmentäminen opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella ei enää edellyttäisi yliopiston esitystä. Esityksen mukaan koulutusvastuun täsmennys valmistellaan yhteistyössä yliopistojen kanssa. Liitto vastustaa tällaista muutosta yliopistolakiin.

Asiaa tulee tarkastella yliopistojen autonomian kannalta. Lain säätämisyjärjestys lienee tällä hetkellä perustuslakivaliokunnan tarkasteltavan. Vaikka perustuslakivaliokunta mahdollisesti katsoisi, että laki voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä, lakimuutos vähentäisi kuitenkin yliopistojen mahdollisuutta vaikuttaa itse omiin asioihinsa.

Lakiesityksen perusteluissa ei tuoda ainakaan selvästi esiin, mitä sanonnalla *yhteistyössä yliopistojen kanssa* tarkoitetaan. Perusteluissa todetaan, että yksittäisen yliopiston koulutusvastuun täsmentäminen perustuisi lähtökohtaisesti yliopiston omaan aloitteeseen. Toisaalta voisi olla myös niin, että yliopiston koulutusvastuun täsmentäminen tehdään vastoin yliopiston tahtoa. Lakitekstissä tarkoitettu yhteistyö ei tarkoita samaa kuin yksimielisyys. Yliopistojen vaikutusmahdollisuus omiin asioihinsa vähenisi. Tätä ei voida pitää liiton mielestä yliopistojen kannalta tarkoituksenmukaisena.

Lakiesityksen perusteluissa viitataan myös valtioneuvoston asetukseen koskien yliopistojen tutkintonimikekohtaisia koulutusvastuita. Tähän voidaan tehdä muutoksia ilman yliopiston esitystä lakiesityksen perustelujen mukaan. Tilanne tutkintonimikekohtaisen koulutusvastuun ja täsmennetyt koulutusvastuun osalta ei ole kuitenkaan läheskään samanlainen. Erot tulevat selvästi esiin esim. humanistisella, luonnontieteellisellä, teknillistieteellisellä ja yhteiskuntatieteellisellä aloilla, joilla itse tutkintonimike ei kerro vielä paljoa siitä, minkälaisesta tutkinnosta tai tutkinnon alasta on kyse. Vasta koulutusvastuun täsmentämisessä esiin tulevat seikat tuovat lisävalaistusta tutkinnon alaan. Yliopistojen tulee voida vaikuttaa ratkaisevasti siihen, minkä alan tutkintoja niissä opiskellaan.

Koulutusvastuu ja koulutusvastuun täsmentäminen ovat tärkeitä yliopistojen kannalta. Yliopistolaisissa on otettu tämä huomioon. Lain 14 §:n 9 -kohdan mukaan yliopiston hallituksen tehtävänä on tehdä ministeriölle ehdotus koulutusvastuun muuttamisesta. Mikäli yliopistolla ei olisi koulutusvastuuseen liittyvää esitysoikeutta, jäisi tämän lainkohdan tarkoitus epäselväksi. Asetelmassa voidaan nähdä jopa ristiriitaa. Epäselvää olisi myös, kenelle koulutusvastuuta koskevat kysymykset yliopistoissa kuuluisivat ja kuinka varmistettaisiin se, että

professorikunnan tieteellinen/taiteellinen ja koulutuksellinen asiantuntemus olisi päätöksenteossa mukana.

Liitto ei näe tarpeelliseksi ehdotettua yliopistolain muutosta. Liitto pitää sitä heikennyksenä yliopistojen kannalta.

Professoriliitto – Professorsförbundet r.y.

Maarit Valo

Maarit Valo
puheenjohtaja

Jorma Virkkala

Jorma Virkkala
toiminnanjohtaja